

ACC. N:R M. 13306:1-9.

Landskap: Småland Upptecknare: Karl Nilsson, Kalsvik
Härad: Kinnared Berättare: " "
Socken: Kalsvik Berättarens yrke: lantbrukare
Uppteckningsår: 1954 Född år 1897 i Kalsvik

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Det späda barnets klädsel och vård. s. 1-9.
(se M. 13679 !)

Luf 97

Det späda barnets vård och kläddes LMF 97.

En fullständig beskrivning av kläder var mycket olika det första barnet som kom till världen hade mindre än de följande genom att man gjorde de kläder som barnet växte från och då fick de efter följande taga dem i och med att nya och så anskaffades till det nya barnet som väntades.

Till kläderna var följande blöjor lindor skjorter (Pinnka) mössor samt leppar som lades närmast kroppen och kallades rompelara. Till att upptäga fullklighet över dem lades blöjan som saknade sämmer den allra första tiden när barnet lindades saknades strumpor Lindorna voro virkade eller stickade

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Luf. 97
1

Lindorna voro i de flärta fall två Mössor
var av vitt tyg samt påsydd smal spets
och voro två till tre. De andra kläderna
var olika. Tygett till kläderna var i de
flärta fall av en sorts tyg som kallades
sockerduk, vitt tyg. Tågen skilnad för
pojkar och flickor var det ej däremot till
färd tag man på det renaste och nyaste
man hadde för lindades barnen allmänt
den första tiden lindades armarna
intill kroppen. Men när barnet blivit
större fick det hava armarna fria.
Numera är det sällan man ser ett
lindat barn.

När man lindade barnet kallades det
för svepa orgån (Hän sjöpte orgån)
Hän la i sjöpan. Dödräkten var
sydd av vitt tyg mycket längre än vad
barnet -

var samt vid på denna var pårydd rosetten
av siden eller sillkeband på översidan
röda och blå samt ett par band som
varo knutna om själva svepen vars
ändar hängde ned lika långt som
dopklänningen Dessa band tillhörde
dopdräkten. Jag skulle en gång skuttra
som som skulle bära ett barn till
dopet i Hederstlös prästgård. Prästen
var kyrkoherde Norlin. Det var kallt
om dagen varför en massa piltar och
scholar hade lindats om barnet.

Allra bäst det var säger prästen
helt om inte barnet det är väl inte
som jag minnes en gång. Det kom
två till mig för att döpa ett barn
när de tagit bort kläderna hittades
ej barnet. Då sade gumman Gualär

att ja inte tapte Tutenarna må ja där hadde
ja läsnat (länat) Det talade den gamle
kyrkoherden om. Så att dopklädringen
länades från den ena till den andra.

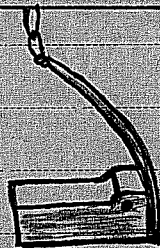
I Hålvorsviks hembygdsförening finnes
en gammal dopklädnings och näsra.

Sonärens kläder gämdes och i en del fall
gavos de bort till någon släkting.

Den anfallna navelsträngen togs tillvara
till att bota sjukdommar med hos spädbarn
särskilt utslag. Den vanligaste tiden för
byte på barnet var morgon middag och kväll
men också då man förstod att barnet
blivit kallt och var oroligt, framför den
öppna spisen tvättades och badades barnet
likaså lindades det vid spisarvärm
samt badades i jernmigt vatten rodnader
och hudlårhet bekämpades med att man

samlade upp markmjöl från åsarna i ett
utkar detta mjöl siktades och strödes på
de ömtåliga ställen. Den som skötte om
barnet hade det i sitt knå framför spisen
Under 1800 talet låg barnet i en vagg
och förekommer i olika utföranden. En
vagg från den tiden var vidstående bild

Den fästades i taket och
gick att gunga och vrida
åt vilket kall man
önskade en annan var den vanliga
som gick på nedar (rakå) kallades
nedarna. På den vagg som hängde i
taket var så att en pinne gick att
skjuta in i vaggan över barnet så
att det ej skulle falla ut, i början av
1900 talet började vagnar att mera allmänt

begagnas harken var flätad och under
fjädren så att det gick att gunga den mera
sällan låg barnet hos modern men jag
har också hört att barn blevo ligga
ihjäl av modern det blev ej bekant huru
barnet dött det hemlighöls i så fall.

Waggan eller bangen var om natten intill
sängen där modern låg och om dagen
intill spisen i waggan fanns moders kudde
stoppad med kården och lakan några
underlägg till att förhindra våta rakna-
der. Barnet hade sin sovplats i waggan
tills att det blev 1 och 1/2 år många
gångar fick barnet flytta från waggan
därför att ett nytt barn kommit
till världen.

Om moders mjölken ej räckte till kokades
mamma det bestod av betemjöl kokad i

mjölks samt tillrätt med litet socker användes när barnet blev så stort att man kunde mata det det inlägs i samband med bröstmålen.

Från modern kunde sjukdommar överföras på barnet genom digivningen. blev modern förkyld blev även barnet förkyllt blev modern nedstämd eller uppretad blev barnet kinkigt och oroligt. Däremot har jag ej hört att från barnet överfördes sjukdommar på modern.

Barn som diade länge troddes bli va kraftiga och starkare. Någon bestämd tid för digivningen förekom ej utan när barnet vaknade och böjde skrika fick det till tröst bröstet. Flere länge ett barn diade var mycket olika från 8-10 månader samtliga tills att de var

ett och ett halvt år. Användningen var att
man smorde bröstvårtorna med någon
från ört såsom avkok på malört eller
någatt dylikt. Tuggning åt barn förekom
men ansågs som för barnet ej tjänligt
barnets mage blev av tuggorna större
än vad den skulle vara.

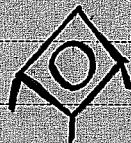
Sjukdomar. mjölkskor. mjölkade
man modersmjölk i en sko och gav
sedan barnet mjölken vilket troddes
hava verkan. Skirvan botade en klock
gumma på följande barnet skulle hava
samma pinka i ryg och i nedan så
skulle den tagas av en torsdagskväll
grävas ned under golvet i boningsrum-
met och varje torsdag skulle barnet
tvättas och vattnet ösas över pinkan
Tvättningen skulle fortgå i ryg och i

medan när pinkan (skjortan) var upprull-
nad skulle barnet vara fritt från skirlan.
Flöka Anna i Ströby.

Vid Tan sprickningen skulle barnet
hava en flåsksväl att tugga på.

När barnet började att gå började man
att lära det att säga till hålla sig
loft. När barnet började att stiga upp
vid stolar eller där det kunde hålla sig
anskaffades en stärelstol var
barnet ställdes. När ett barn

tungt och började att gå tidigt
ansågs det ej som bra för att benen
blevo skena. Njebent. Under 1800-talet
var det ytterst sällan barn fick vristas
ute i det fria på vintern särskilt de som
voro från 1 år upp till 5-6 år.